

Тема 4.9

Як живе та урядується шкільна громада

У цій темі ви дізнаєтесь, як школа може стати територією учнівського самоврядування, сприяючи формуванню демократичної культури — основи розвитку громадянського суспільства.

Ключові здобутки
у вивченні теми

3D

Думаємо про ефективні форми участі вчителів, учнів та батьків в урядванні школою.

Дбаємо про розвиток учнівського самоврядування.

Діємо, налагоджуючи партнерські стосунки зі шкільною адміністрацією, вчителями, представниками місцевої громади.

ПРАВИЛА ДЛЯ УЧНІВ ШКОЛИ N

- ✓ На заняття приходити у шкільній формі, без прикрас.
- ✓ Не спізнюватись на уроки.
- ✓ У випадку пропуску уроків, приносити медичні довідки або пояснення від батьків.
- ✓ Не виходити за межі школи під час навчального дня.
- ✓ Не приносити до школи небезпечні для здоров'я предмети.
- ✓ Виявляти повагу один до одного, до вчителів та інших працівників школи.
- ✓ Забороняється використання ненормативної лексики.
- ✓ Забороняється застосування сили, агресії для вирішення будь-яких конфліктів.
- ✓ Заборонено перебувати у класах у верхньому одязі.
- ✓ У школі забороняється використання мобільних телефонів.

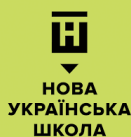
Дискусія

Розгляньте подані вище шкільні правила

- Які з них ви вважаєте доцільними, а які ви би не хотіли мати у своїй школі?
- Які правила ви додали б до цього переліку від себе?
- За яких умов, на вашу думку, ці правила будуть виконуватися?

Модуль 1

Як взаємодія учнів, учителів, батьків, шкільної адміністрації сприяє організації шкільного життя

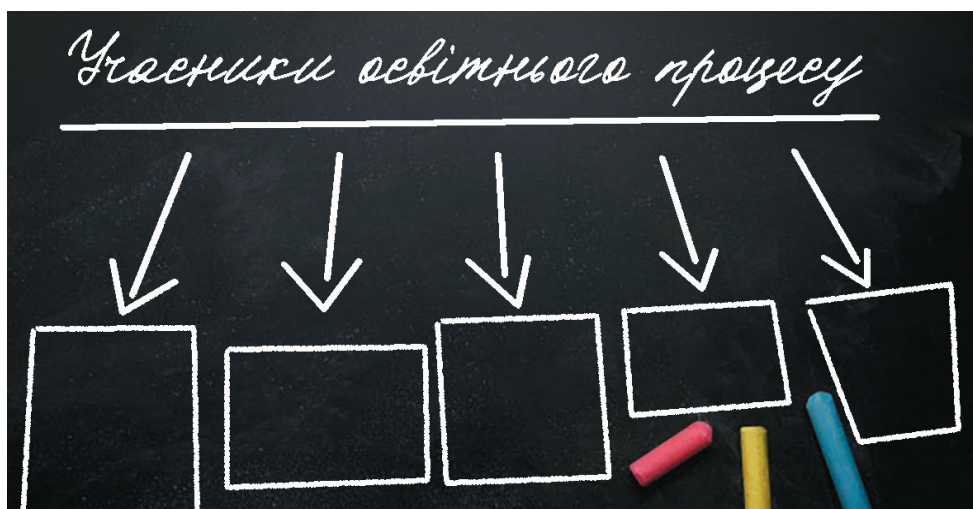

Один із основних принципів Нової української школи — партнерство. В основі педагогіки партнерства — спілкування, взаємодія та співпраця. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними та зацікавленими односторонніми, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат.

Web-активність

Перейдіть за вказаним QR-кодом та ознайомтеся із статтею 52 Закону України «Про освіту».

Визначте учасників освітнього процесу і заповніть схему:

Модуль 2

Як відбувається врядування та управління школою

■ **Шкільна громада** — група учасників освітнього процесу, об'єднаних спільністю інтересів, що ставить перед собою певні спільні завдання, новий тип відносин, характерною рисою якого є взаємодія всіх його учасників заради досягнення спільної мети.

Відповідно до Закону України «Про освіту», права та обов'язки у школі мають всі учасники навчально-виховного процесу — учні, батьки, вчителі та інші співробітники навчального закладу.

Шкільне самоврядування забезпечує можливість впливати і приймати рішення у питаннях, які впливають на життя в школі, таким чином, вчитися бути громадянином на практиці. Це досвід застосування у реальному житті демократичних норм і процедур.

Розділ 4.9 Як живе та урядується шкільна громада

Заповніть таблицю.

Здобувачі освіти (учні) мають право	Педагогічні працівники (учителі) мають право	Батьки здобувачів освіти (учнів) мають право

Розглядаємо і обговорюємо

■ **Громадське самоврядування в закладі освіти** — це право учасників освітнього процесу колективно вирішувати питання організації та забезпечення освітнього процесу в закладі освіти, захисту їхніх прав та інтересів, організації дозвілля та оздоровлення, брати участь у громадському нагляді (контролі) та в управлінні закладом освіти у межах повноважень, визначених законом та установчими документами закладу освіти.

■ **Учнівське самоврядування** — це залучення учнів до громадських справ, самостійно організована учнівська діяльність (планування, усвідомлення мети, виконання, оцінка результатів).

Розгляньте зображення та обговоріть структуру органів громадського самоврядування закладу освіти.

Web-активність

Знайдіть в Інтернеті статті Закону про освіту та ознайомтесь з ними.

Стаття 53. Права та обов'язки здобувачів освіти.

Стаття 54. Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу.

Стаття 55. Права та обов'язки батьків здобувачів освіти.

Визначте основні права та обов'язки учасників освітнього процесу.

Обговорюємо

Як принципи реалізації громадського самоврядування та державно-громадського управління у сфері освіти сприяють демократизації життя школи?

Модуль 3

Створюємо шкільні правила разом

Обговорюємо

Суспільні норми та правила допомагають нам жити разом безпечно, справедливо і добропорядно. Пригадайте з попереднього досвіду вивчення курсу громадянської освіти, що таке права, правила та соціальні норми?

Метаплан

Об'єднайтеся в пари та обговоріть свій досвід застосування правил у житті. Наведіть конкретні приклади.

Обміняйтеся думками щодо необхідності правил спільного життя у школі.

Використавши методику Метаплану, поетапно проаналізуйте конкретну ситуацію в школі за такими чотирма напрямками:

Що ми маємо
зараз?

Як повинно бути?

Чому наші
сьогоднішні позиції
не відповідають
нашим прагненням?

Пропозиції змін

■ **Метаплан** — це методика структурування групових обговорень, аналізу ситуації, обміну думками, збирання інформації з певного питання і вироблення ефективних колективних рішень. Метод є універсальним для використання у будь-якій сфері, де потрібне структуроване обговорення проблеми і пошук рішення.

Досліджуємо та аналізуємо

Приклади із шкільних кодексів із міжнародного польсько-українського проекту «Класна школа».

- Ми всі разом працюємо заради того, щоб кожен випускник нашої школи став успішним громадянином України!
- Ми дбаємо про те, щоб добре навчити кожного.
- Ми стимулюємо і заохочуємо у навчанні.
- Ми намагаємося навчити учнів працювати в команді.
- Наші учні та учениці навчаються самостійно та критично працювати з інформацією, і учителі їм у цьому допомагають.

Розділ 4.9 Як живе та урядується шкільна громада

- Ми переконані, що розвиток можливий лише в активній співпраці. Тому учні та учителі активно співпрацюють між собою. І це впливає на формування успішної особистості.
- Ми творимо, допомагаючи один одному.
- Ми — за безпечний Інтернет. Та за високу компетентність в інформаційних технологіях. Тому допомагаємо один одному в опануванні цього простору.
- Ми прагнемо виховати патріотів і лідерів.
- Ми докладаємо зусиль, щоб виховати в учнів почуття власної гідності та уміння співпереживати.
- Наша школа вчить дітей любити і розуміти світ, мирно жити в ньому, бути корисними і потрібними для світу.
- Докладаємо зусиль, щоб кожен міг реалізувати право на власну думку.
- Ми дбаємо про те, щоб кожна особистість була креативною: вчителі, учні, батьки.
- У нашій школі кожен має право на власну думку!
- У нашій школі кожен має право на справедливе оцінювання!

Застосуйте набуті знання і досвід

Кампанія щодо створення Кодексу правил школи

Об'єднайтеся в групи по 5–6 осіб та обговоріть питання: «Які правила потрібні у вашій школі?».

Створіть постер «Кодекс правил школи» та презентуйте його учням, рідним, педагогам.

Проведіть опитування за такими запитаннями:

Якою хочуть бачити школу учні?

Якою хочуть бачити школу батьки?

Якою хочуть бачити школу педагоги?

Організуйте обговорення і виробіть загальношкільний Кодекс правил. Розмістіть його на стіні школи, а також на шкільному Інтернет-сайті.

Спостерігайте за тим, як працює ваш Кодекс правил. Періодично на засіданні активістів шкільного самоврядування приділяйте час інформації про дію ваших правил.

Приймайте пропозиції від учнів та вчителів щодо вдосконалення Кодексу.

КОДЕКС ПРАВИЛ НАШОЇ ШКОЛИ

ТАК МАЄ БУТИ

ТАК НЕ МАЄ БУТИ